

07/02/2023

Промоција књиге Јована Маркуша “Црна Гора кроз историјска документа” у Даниловграду

У Даниловграду је 3.2.2022. године, у сали Матице српске– Друштва чланова у Црној Гори (даниловградски одбор), одржана промоција књиге Јована Б. Маркуша.

На промоцији књиге Црна Гора кроз историјска документа (Народ. Језик. Црква. Држава) говорили су: протојереј-ставрофор др Борис Брајовић, Милорад Дуди Кадић, историчар Перо Радоњић, мр Милорад Дурутовић и аутор Јован Маркуш.

Поздравно слово присутнима изговорио је Милорад Дуди Кадић. Кадић се у свом говору осврнуо на тешка времена која пратила рад како Матице српске– Друштва чланова у Црној Гори, тако и животе свих слободних грађана који баштине своју српску прошлост, традицију и културу.

Јованова истина је са извора пажљиво пренесена и утиснута онако како је и нађена. Истина, онаква каква јесте, а не онаква каквом би је други жељели осмислити— истакао је Кадиф.

О књизи Јована Маркуша али и о часопису Уметност (Сумрак Ловћена) говорио је мр Милорад Дурутовић.

– Јован нам долази са Цетиња, али можда је прецизније рећи да Јован долази из нашег памћења.

Његово дјело доживјело је двије релевантне награде. Награду Лазо М. Костић као и награду на Београдском сајму књига. Када помислим на њега сјетим се једног занимања у средњовјековној Енглеској. Наиме тада је постојало једно занимање, човјек који се тим занимањем бавио био је дужан да становницима објављује сваког јутра све оно што не би смјели да забораве. Маркуш је један такав чувар нашег духовног, културног и националног памћења.

Говорећи о двоброју часописа Уметност из 1971. године Дурутовић је истакао:

Ово издање часописа израђено је по највишим стандардима израде фототипија, тај посао био је повјерен изузетном зналцу проф. др Ђорђу Трифуновићу. Овим репринт издањем часопис се опет враћа у јавни живот. Ријеч је о часопису који је у потпуности посвећен одбрани Његошеве завјетне капеле. Овај часопис даје нам суму свих изузетних имена тога времена која су стала у одбрану Његошевог завјета својим ауторитетом и својом умјетношћу.

– Књига г. Јована Маркуша враћа нас на оне истинске српске означитеље и источнике, на знање о путу Срба, на оно наше историјско истинско постојање што се не мијења, не троши се, не умире и одупире се свакој фалсификацији.

Читава наша историја је полемичка, скована и искована у рату за тај пут. Свети Петар Ловћенски Тајновидац ће у једном писму најбоље изразити колико је тај пут одувјек био тежак ријечима: Да је лијепа Црна Гора, не би се црна гора звала него млијечна или медена. У истом писму на самом крају стоји профестска порука нашем роду у овом вијеку: Еј, кукавни Срби, свачија их сабља сјече, истријебити их не мога, никакви их тирјански ланци не могоше одржати да робују, а глупи их мисионери са својима лажама окужише и утријеше: разлучише Србе пукe и невине, сваки на своју страну, отуђише брата брату, крваву сабљу међу Србима извадише и отискоше ријеке братске крви те провреше. Бог знаде хоће ли се Срби када од ове смртне ране излијечити. Терапеутском поступку изљечења једног народа у овом случају

српског народа у Црној Гори, као што су биле литије које су историјски догађај, неопходна је и историјска самосвијест која се и гради оваквим књигама, управо оваквим књигама неуморног исртаживача г. Јована Маркуша – у свом говору истакао је протојереј-ставрофор др Борис Брајовић.

Историчар Перо Радоњић у свом говору осврнуо се на континуитет српског етоса, језика, културе и традиције на територији Црне Горе: Српски национални карактер краљевине Црне Горе, најутицајнији аустроугарски војни и цивилни чиновници су посматрали као највећег непријатеља, а као свој главни задатак поставили су рад на његовом темељном прогону.

На самом крају промоције окупљенима се обратио и аутор Јован Маркуш. Он је говорио о мотивацији за сакупљање архивске грађе, као и о тешкоћама у приређивачком послу, будући да је у временском периоду након Другог свјетског рата вршено систематско уништавање грађе која свједочи о српској историјској свијести у Црној Гори. Аутор је потенцирао став да са документима није могуће полемисати, јер приређена документа говоре сама за себе.

mitropolija.com